

Skjøtselsplan for Kjøøybukta verneområde. Førstegangsbehandling.

Saksbehandler: Siri Gilbert

Saksnr. 18/03682-26

Behandlingsrekkefølge

Møtedato

Hovedutvalg for næring og miljø

Kommunedirektørens innstilling:

Høringsutkast for skjøtselsplan for Kjøøybukta verneområde datert 06.01.2021 sendes på høring.

Ås, 06.01.2021

Trine Christensen
Kommunedirektør

Nils Erik Pedersen
Kommunalsjef
Teknikk, samfunn og kultur

Avgjørelsesmyndighet:

Hovedutvalg for næring og miljø

Behandlingsrekkefølge:

Hovedutvalg for næring og miljø, første gang 19.01.2021

Høring

Hovedutvalg for næring og miljø, andre gang

Vedlegg:

Høringsutkast skjøtselsplan for Kjøøybukta verneområde 20210104

Øvrige relevante dokumenter som ligger i saken:

Alle dokumenter på sak nr. 18/03682

[Status for Kjøøybukta i Ås kommune – vurdering av grunnlag for vern og skjøtselsbehov. BioFokus-notat 2018-47](#)

[Skjøtselsplan for Kjøøybukta vedtatt 23.08.2007.](#)

Saksbehandler sender vedtaket til:

Grunneiere i Kjøøybukta
Enhetsleder kommunalteknikk

Saksutredning:

Sammendrag:

Kjøyabukta er regulert til spesialområde naturvern. For å ivareta verdiene i naturvernområdet er det behov for en oppdatert skjøtselsplan. Med grunnlag i faglige utredninger og innspill fra grunneier er det utarbeidet forslag til ny skjøtselsplan som kommunedirektøren anbefaler at sendes på høring. Forslaget til skjøtselsplan inneholder oppdaterte naturtypekartlegginger, status for området, trusler for verneverdiene, bevaringsmål og anbefalte skjøtselstiltak for å utvikle og ivareta naturverdiene.

Fakta i saken:

Bakgrunn

Kjøyabukta verneområde ligger nord i Ås kommune ved Nebba i Bunnefjorden. Kjøyabukta er ett av tre områder i kommunen som er regulert til spesialområde naturvern etter plan- og bygningsloven.

Verneområdet ble opprettet i 1998 for å bevare biologisk mangfold knyttet til bløtbunnsområder i bukta, strandeng/strandsump, svartor-strandskog, or-askeskogen og eldre barskog. Det var særlig det rike fuglelivet i Kjøyabukta som ble vektlagt ved opprettelsen av vernet. Inngrep som kan forringe naturverdiene er regulert i reguleringsbestemmelsene.

For å tydeliggjøre og utdype reguleringsbestemmelsene ble det laget en skjøtselsplan for området i 2007. Skjøtselsplanen ble utarbeidet av BioFokus i samarbeid med Ås kommune og grunneier. Intensjonen var at planen skulle rulleres jevnlig, men det er ikke gjennomført.

I plan for naturmangfold for Ås kommune er ett av tiltakene å utarbeide ny skjøtselsplan for Kjøyabukta i 2021, og videre gjennomføre skjøtsel iht. planen.

Faglig grunnlag og vurdering av vern

Det var behov for oppdatering av kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene i området, og den ene av grunneierne har stilt spørsmål ved behovet for fortsatt vern av området. Kommunen fikk derfor utarbeidet en rapport i 2018 som gjennomgår status for naturverdiene, oppdatert naturtypekartlegging og vurdering av vern og skjøtselsbehov (BioFokus-notat 2018-47).

Rapporten konkluderer med at vernet for området bør opprettholdes. Det er registrert flere naturtyper som er på rødlisten over naturtyper. I 2019 ble det også gjennomført Natur i Norge-kartlegging (NiN) i området, der det ble kartlagt saltpåvirket svartorskog (nær truet naturtype) og strandeng (truet naturtype).

Sjeldenheten av tilsvarende bukter i Bunnefjorden sett i sammenheng med registrerte naturtypelokaliteter, tidligere registrerte arter og potensial fremover for artsmangfoldet tilsier at Kjøyabukta har naturkvaliteter som fins få andre steder i Bunnefjorden.

Brukerinteresser

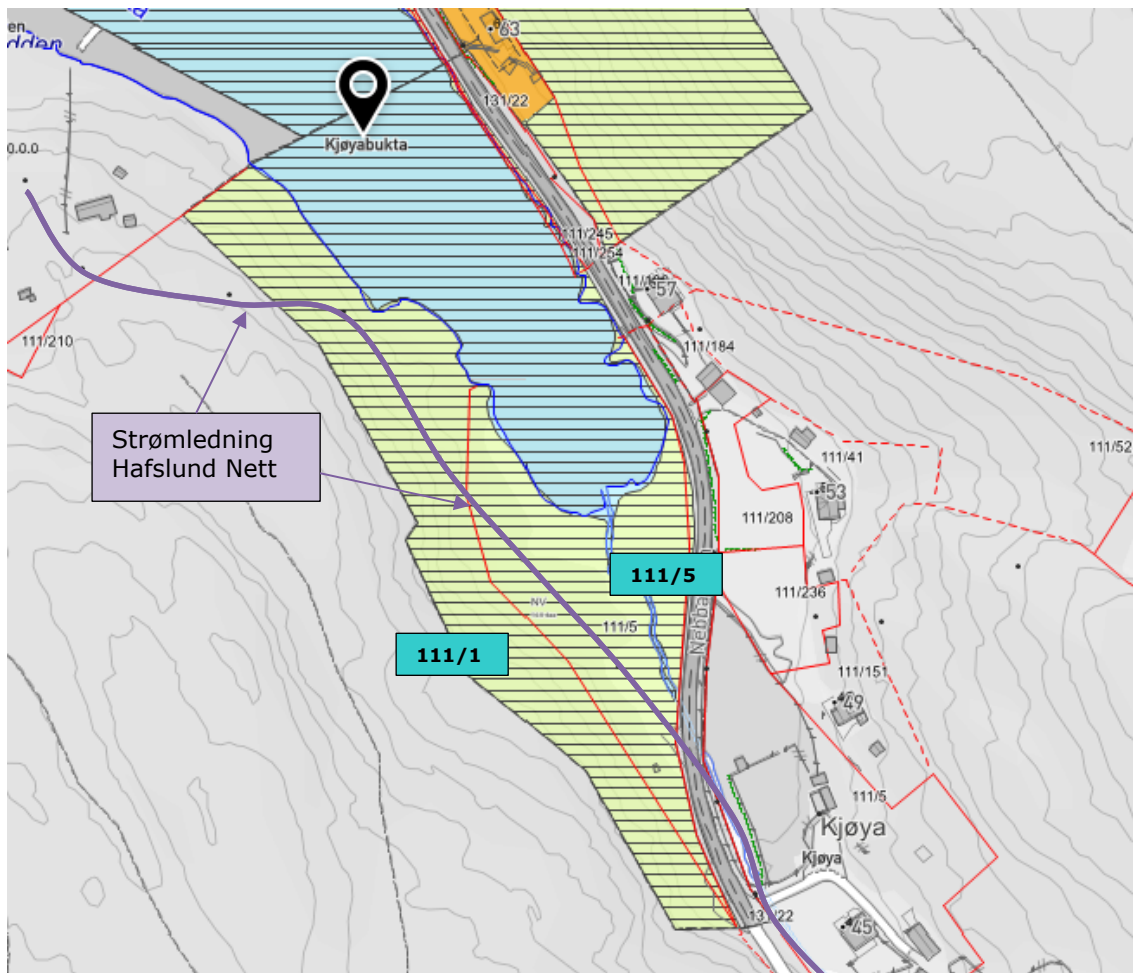
Siden verneområdet ble opprettet, har det vært flere tilfeller der grunneier i den sør-østlige, lavtliggende delen av verneområdet (111/5) har gjennomført tiltak som ikke har vært forenelige med verneformålet. Han har vært uenig i vernet av

Ås kommune

området, og ønsker bla. å holde vegetasjonen i deler av området nede. Grunneieren har også etterlyst skjøtselstiltak fra kommunens side.

Det går en strømledning fra veien og nord-vestover gjennom skogen. Hafslund nett sin jevnlige linjerydding gjør at trærne i den saltpåvirkede svartorskogen ikke får vokse opp, og det reduserer verneverdiene.

Området er også del av et svært viktig friluftsområde. Kyststien går forbi langs Nebbaveien og det går en gammel sti gjennom skogen vest i verneområdet.

Kartskisse som viser grunneierforhold (røde linjer = eiendomsgrenser) og strømledningen (fiolett linje) som går gjennom verneområdet. Verneområdet er skravert, avgrensningen i øst går langs Nebbaveien.

Skjøtelsplanen

Det foreliggende høringsutkastet til skjøtelsplan for Kjøyabukta er basert på tidligere skjøtelsplan og rapporten fra BioFokus fra 2018. Kommunen har hatt befaringer og dialog med grunneieren i den sør-østlige delen av området. Ut fra det faglige grunnlaget og grunneiers innspill har kommunedirektøren gjort vurderinger og foreslår mål og tiltak i tråd med reguleringsbestemmelsene for verneområdet.

Overordnet mål for bevaring av området:

Kjøyabukta er regulert til spesialområde naturvern for å bevare en bukt med strandeng- og strandsumpvegetasjon, i en intakt naturlig gradient fra

Ås kommune

gruntvannsområde til skog, som grunnlag for et rikt artsmangfold med hovedfokus på fugl.

Planen har fem kapitler:

1. Verneverdi og formål med vernet.
2. Reguleringsplan og bestemmelser.
3. Områdebeskrivelse: Naturforhold, historikk, påvirkning og brukerinteresser.
4. Skjøtselssoner basert på naturverdiene og trusler mot disse. Mål og tiltak for å ivareta og utvikle naturverdiene.
5. Skjøtselstiltak med ansvar og tidspunkt for gjennomføring og kostnader (se tab. 2 i planen), samt retningslinjer for gjennomføring og rullering av planen.

Det henvises til vedlagte høringsutkast for detaljer.

Vurdering:

Dokumentasjonen i den gamle planen fra 2007 ligger til grunn for denne reviderte skjøtelsesplanen, men denne er oppdatert slik at den gjenspeiler dagens status på naturverdier og behov for hensyn og skjøtsel. Beskrivelser og tiltak i denne skjøtelsesplanen er forenklet for å gjøre det lettere for grunneiere og kommunen å følge opp planen.

Sentrale tema og problemstillinger i planen

Kommunen har begrensede ressurser til å gjennomføre skjøtselstiltak, og er derfor avhengig av et godt samarbeid med grunneiere og andre aktører for å nå målene i skjøtelsesplanen.

I mesteparten av området vil fri utvikling fremme naturverdiene, mens det er behov for skjøtsel i noen av sonene. I skogen og langs bekken vil kommunen kartfeste livsløpstrær som skal vokse opp uten noen form for inngrep. Det anbefales videre forsiktig tynning av noe vegetasjon for å unngå selvtytning og gjengroing av strandeng/strandsumpen.

Det er registrert fremmede arter som skjørpil, kanadablåhegg, rynkerose og kanadagullris, (alle SE¹) i området, som må bekjempes årlig. Kommunen driver bekjempelse av fremmede arter, og vil ta ansvar for dette.

Takrør ekspanderer utover den åpne strandengen (truet naturtype som er viktig for fuglelivet), langs sidene av bukta og sørover. Strandengen ytterst i bukta må derfor skjøttes for at den ikke skal gro igjen, mens en del av arealet innenfor bevares som takrør-skog. Anbefalt skjøtsel i området er slått eller storfebeite i begrensede perioder. Det er krevende å holde takrør nede ved slått, da det trolig må gjennomføres flere ganger hver sesong, og krever spesielt utstyr siden området er vått. Kommunen har per nå ikke ressurser til dette, og har heller ikke ressurser til å administrere beite.

Grunneier i den aktuelle delen av verneområdet ønsker å ha alpakka på beite i området, men storfe er ikke så aktuelt. Kommunen har forhørt seg med flere instanser, og har fått informasjon om at alpakka-beite kan fungere. Kommunedirektøren mener derfor dette kan være en god løsning for å skjømte strandengen og holde takrør-ekspansjonen i sjakk. Det er imidlertid usikkert hvordan dyrene vil påvirke vegetasjonen. Kommunedirektøren anbefaler derfor

¹ Svært høy risiko

Ås kommune

at beite testes ut i en periode i vekstsesongen i 2021, for så å vurdere videreføring. Utfordringen med dette, er at det medfører kostnader for grunneier å klargjøre for beite med etablering av gjerder, vann, strøm og skjul. Han ønsker derfor mer forutsigbarhet.

En annen mulighet som trolig vil være lettere og mindre kostnadskrevenende å få til for denne grunneieren som har hester, er å la hestene beite i et avgrenset område i en kortere periode i vekstsesongen. Grunneierens tidligere bruk av verneområdet som permanent hestehage forringet naturverdiene betraktelig, og det er derfor ikke slik ekspansiv bruk av området til hestebeite det er snakk om nå. Dersom det er aktuelt for grunneier med beitedyr, må det inngås en avtale som definerer beiteområdet, tidsperiode og antall dyr. Kommunedirektøren vil i høringen be faginstanser og andre om innspill og erfaringer om ulike typer beite i lignende områder.

Hafslund Nett sin jevnlige linjerydding er en av truslene mot naturverdiene i området. Det hindrer vern og naturlig utvikling av naturtypelokalitetene strandskog, edelløvskog og saltpåvirket svartorskog. Kommunen har tidligere vært i dialog med Hafslund om dette, og de har ikke ønsket å ta kostnadene ved å grave ned eller flytte strømledningen. Kommunen har heller ikke ressurser til å bekoste dette. En oppfølging i planen er at kommunen igjen skal gå i dialog med Hafslund Nett for å vurdere muligheten for å flytte strømledningen, evt. gjøre avbøtende tiltak, slik at skogen får vokse opp.

Økonomiske konsekvenser:

I skjøtselsplanens tabell 2 er tiltak som medfører kostnader ut over normal drift angitt. Det er ført opp tiltak for 140.000 kroner i 2021, som er avsatt i årets budsjett til oppfølging av plan for naturmangfold. Andre årlige tiltak, som bekjempelse av fremmede arter, vil bli spilt inn som del av årlig driftsbudsjett framover. Tiltak som er ført opp på grunneier (111/5) har ikke kommunen ansvar for, utover samarbeid. Kommunen vil også søke tilskudd fra Miljødirektoratet til skjøtsel av rødlistede naturtyper.

Miljømessige konsekvenser:

Tap av naturmangfold er regnet som en like stor krise på verdensbasis som klimaendringene. Ivaretagelse av sårbare naturområder og sjeldne naturtyper og arter må prioriteres for å bevare naturmangfold. Skjøtselsplanen for Kjøøybukta er et viktig grunnlag for å opprettholde naturverdiene i verneområdet, og dermed for å bevare viktig naturmangfold i Ås kommune.

Alternativer:

Høringsutkast for skjøtselsplan for Kjøøybukta verneområde datert 06.01.2021 sendes på høring med følgende endringer:

-

Konklusjon med begrunnelse:

Foreliggende utkast til skjøtselsplan er en nødvendig utdyping av reguleringsbestemmelsene for verneområdet. Skjøtselstiltakene, som er basert på oppdaterte naturfaglige vurderinger, vil bidra til å nå målet om bevaring og utvikling av naturverdiene i området. Kommunedirektøren tror skjøtselsplanen vil bidra til en mer målrettet og mindre konfliktfylt forvaltning av området.

Ås kommune

Kan vedtaket påklages?

Nei.

Ikrafttredelse av vedtaket:

Umiddelbart.